
MET LEERLINGEN REGIONAAL NIEUWS MAKEN

Jan De Staelen

Gedurende vier à zes (les)uren leerlingen de handen uit de mouwen laten steken, het kan. Nieuwsgierig willen ze resultaten zien. Wereldvreemdheid maakt plaats voor actualiteit. Taal, presentatie en groeiend zelfvertrouwen komen allemaal aan bod in dit mini-project. Het kan ingeschakeld worden in lessen PAV, Nederlands, Maatschappelijke Vorming, Actualiteit, Media. Jongeren uit aso, tso en bso brengen hun regionaal nieuws. Onderwerpen en techniek staan in functie van leeftijd en interesses. Thema's die jongeren bezighouden, komen aan bod.

Het project begint met een opsomming van mogelijke onderwerpen. Hieruit selecteren de leerlingen een aantal thema's tijdens een redactievergadering. Telefonisch, per fax of persoonlijk nemen ze contact op met de betrokkenen. Ze maken concrete afspraken voor een video-opname. Ze stellen vragen op, schrijven een presentatietekst, bespreken welke sfeerbeelden ze zullen filmen en verdelen de taken. Na een technische briefing gaan ze op stap. Bij hun terugkeer bekijken ze de *rushes*. Commentaar en kritiek leveren ze zelf. De taak van de leraar beperkt zich vaak tot begeleiden en tips geven. Dikwijls willen ze een opname overdoen. Een tweede poging lukt steevast beter dan de eerste.

Volgt de selectie van de fragmenten en de montage van hun keuzes: alleen wat het onderwerp verheldert, wordt behouden. Sfeerbeelden vullen interviews aan, versterken woorden of spreken ze juist tegen: beelden zeggen meer dan woorden en boeien de kijker. Ten slotte leveren de leerlingen een copy af aan de betrokkenen.

1 HOE GAAN WE TEWERK?

1.1 Voorbereiding: redactievergadering

(1 lesuur)

Voorafgaand aan dit eerste lesuur verzamelen leraar en leerlingen kranten, (jongeren)tijdschriften en recente nieuwsberichten. De leraar vertelt wat het project inhoudt. De redactie gaat aan tafel zitten en kiest een hoofdredacteur. Eventueel kan een spel of een quiz de keuze helpen bepalen. Tijdens de redactievergadering worden de volgende stappen doorlopen:

(1) Selectie van onderwerpen

Alle mogelijke onderwerpen worden genoteerd. Naast de verzamelde documenten polsen we ook naar wat leeft bij de jongeren en in hun omgeving. Jongeren selecteren uit dit aanbod één onderwerp per cameraploeg.

LIJST VAN MOGELIJKE ONDERWERPEN

(september-oktober 1998)

REALISATIE VAN EEN TV-JOURNAAL MET STREEKNIEUWS EN ACTUA

- Recente krantenartikels, een radiobericht of tv-journaal kunnen tot een onderwerp leiden, maar ook wat tussen de bevolking 'leeft'.
- Opsommen van nieuwsonderwerpen eigen aan de omgeving en eigen aan die dag, bijvoorbeeld:
  - *opening van een leerwinkel verbonden aan de school;*
  - *reportage over een onlangs geopend serpentarium;*
  - *de uitbaters van een geschenkenwinkel schrijven al jaren elke dag een spreuk of een wijsheid op een bord aan de deur;*
  - *hoe staat de plaatselijke bevolking tegenover het Vlaamse asielbeleid?;*
  - *wat denken toeristen over Blankenberge?;*
  - *verkeersveiligheid van en naar de school;*
  - *hoe populair is een bibliotheek?;*
  - *een vissersboot vergaat (de vader of de vriend van sommige leerlingen is visser).*

THEMATISCHE REPORTAGES

Onderwerpen die de jongeren zelf aankaarten en uitwerken in hun projectonderwijs. Nadat ze schriftelijke of telefonische informatie verwerkten, na een ontmoeting met betrokkenen en de verwerking van gegevens afkomstig van Internet werken ze hun voorstel zelf uit.

Voorbeelden: *mindervaliden, pesten, tatoeages, rijbewijs, homo's en lesbiennes, kindermishandeling, vissers, dierenrechten.*

MAAR OOK...

Vervolg op basisgegevens, fictie, filmfragment, reclamespot, sollicitatiegesprek enzovoort.

(2) *Taakverdeling*

Volgt een taakverdeling: wie filmt? wie stelt vragen? wie wil de intro presenteren? wie zorgt voor het geluid? wie zorgt voor sfeerbeelden? Zo'n vijftal leerlingen kunnen in één ploeg aan de bak komen. Natuurlijk kunnen taken wijzigen in de loop van de opdracht.

(3) *Presentatietekst schrijven en vragen opstellen*

Leerlingen schrijven nu hun presentatietekst en stellen samen vragen op. De presentatietekst moet kort zijn (zo'n 20-30 seconden maximum) en goed klinken, geschreven in luistertaal (met korte, actieve zinnen). De vragen moeten zo opgesteld zijn dat ja/nee-antwoorden vermeden worden. De leraar wijst de leerlingen erop dat ze moeten luisteren naar de antwoorden en daarop inpikken. De leerlingen lezen hun presentatietekst en hun vragen.

(4) *Keuze van sfeerbeelden*

Ten slotte bepalen de leerlingen samen welke sfeerbeelden ze zullen filmen. Bijvoorbeeld een reportage over het nieuwe serpentarium in Blankenberge: ze filmen de dieren, doen hun presentatie voor de ingang van het gebouw, interviewen de initiatiefnemer en de bezoekers.

Voor het verlaten van het lokaal is een minimum aan technische uitleg¹ noodzakelijk, ook al werken de meeste videocamera's volautomatisch. Benodigdheden: een micro, een camera, een tv of monitor, en eventueel montagemogelijkheid². Enkele tips:

- de camera in AUTO-stand (kleinere camera's geven soms problemen met scherpstelling);
- de micro moet AAN staan indien er een AAN/UIT-schakelaar op staat; gebruik voor een interview niet de micro van de camera, maar een losse microfoon; vergeet niet te 'lepelen' (dat wil zeggen de microfoon richten naar de woordvoerder);
- voor een opname: let erop dat de camera in REC staat en niet meer in STBY;
- niet teveel in- en uitzoomen, of 'pannen';
- kadrering: de spreker duidelijk in beeld brengen en 'lucht' (plaats) laten boven en voor het hoofd;
- sfeerbeelden: rustige bewegingen; éénmaal oefenen; een beweging heen is ook een beweging terug.

1.2 De opnames zelf

(2 lessen op locatie)

Grote groepen kunnen een probleem vormen, maar leerlingen zorgen vaak zelf voor een oplossing: ze maken opnames met eigen camera's of die van familie. Ook bij de provincie kun je (goedkoop) materiaal huren. Voor de opnames ga je na of de camera een vrije cassette bevat en of de batterijen opgeladen zijn.

Geef de leerlingen voor de opname van de presentatie drie kansen (drie *takes* van een 30-tal seconden elk), neem ze op en vergelijk bij terugkeer. De interviews duren 5 à 10 minuten; de leerlingen interviewen een 'specialist' terzake (zorg eventueel ook voor een weerwoord) en de man in de straat (geeft dikwijls verrassende en tegenstrijdige uitspraken). Ook worden een 10-tal minuten sfeerbeelden gemaakt om interviews te duiden en sfeer te scheppen.

1.3 Na de opnames

(1 lesuur)

Deze stap bestaat uit viewen, bespreken en eventueel herbeginnen. We bewaren uitspraken en beelden die relevant zijn voor het onderwerp, zorgen ervoor dat de verschillende meningen aan bod komen en noteren welke fragmenten we zullen gebruiken voor de montage. Tevens bepalen we de volgorde van de fragmenten.

1.4 De montage (1 à 2 uren)

Voor de montage hebben we een tweede videotoestel nodig: de camera gebruiken we als player en een VHS-toestel als recorder. Natuurlijk hebben we een monitor of een tv-toestel nodig om de resultaten te bekijken. In de handel bestaan handige en goedkope remotes met geheugen, maar manueel gaat ook. We streven 2 à 3 minuten per item na; dat verplicht de leerlingen te selecteren en houdt het onderwerp boeiend. Ten slotte leveren de leerlingen hun resultaat af aan de betrokkenen.

2 WAAROM VIDEONIEUWS?

Deze activiteit motiveert leerlingen; ze voeren de opdracht met succes uit. Hun zelfvertrouwen groeit, vooral bij bso-leerlingen. Ze ontwikkelen een zekere mate van zelfkritiek: 'Welk taaltje spreken wij nu toch? Laten we dit overdoen!' Ze werken actief aan nieuws en aan actuele, maatschappelijke onderwerpen. Ze leren omgaan met media: door het zelf te doen stellen ze vast dat televisie maar een fragment is van de realiteit (nieuws maken is selecteren); ook fictie kan naast een nieuwsbericht staan zonder dat de kijker het merkt. Zo'n project bepaalt bij sommigen zelfs hun beroepskeuze. Wilt u nog meer redenen om met leerlingen regionaal nieuws te maken?

NOTEN

- 1 Wie meer informatie wenst, verwijs ik naar:
  - *Cameratips*. Philips. (10' handige informatie op video)
  - Oosthoek, E. & A. Revoort: *Basisboek televisie maken*. Wolters-Noordhoff. (voor gevorderden)
- 2 Voor enkele duizenden frank kun je al starten met tweedehands materiaal (zie bijvoorbeeld in de *Koopjeskrant*). De prijzen schommelen tussen 10.000 en 40.000 fr. De prijzen van nieuwe camera's variëren van pakweg 20.000 tot 200.000 fr.